

RDA-tilannekatsaus

Katve-työryhmä
Helsinki
22.3.2016
Ulla Ikäheimo

Miksi RDA

- Research Description and Access – kansainvälinen kuvailuohjeisto ja tietomalli
- Suomenkielinen käännös RDA-kuvailuohjeet ilmestyi joulukuussa 2015
- Huomioi moniulotteiset tietoaineistot ja tiedonhakijoiden muuttuneet tarpeet
- Tehostaa valmiiden kuvailujen hyödyntämistä – yhteentoimivuus, linkitettävyyys!
- Lisää kirjastometatiedon käytettävyyttä – metatiedon avaaminen verkossa
- Nykyaikainen kuvailuympäristö
- <http://rdatoolkit.org/> - Ohjeisto käännetty englannista suomen lisäksi saksaksi, ranskaksi, italiaksi, espanjaksi ja kiinaksi (painettu)

RDA-tilanne Suomessa

- Melindaan kuvailevat kirjastot tekivät 2015 kaikki päätöksen siirtyä RDA-ohjeiden käyttöön vuoden 2016 alusta – kuvailu aloitettu, tietokantojen konversiot (lähes) tehty
- Toistaiseksi entiset kirjastojärjestelmät ja MARC 21 -formaatti – kaikki RDA:n hienoudet eivät vielä toteudu
- Kuvailu valmistautumista uuteen tietomalliin ja linkittämiseen
- RDA-lähikoulutuksia pidetty syksyllä 2015, nyt menossa Kansalliskirjaston verkkokoulutusten sarja, joka katsottavissa myöhemminkin
- Kuvailutyöryhmät ovat tekemässä RDA-sovellusohjeita: yleinen sovellusohje, MARC-formaatin sovellusohje, musiikkiaineiston erityisohje

MARC 21 ISBD -> MARC 21 RDA -konversio

- Periaate: konvertoidaan mahdollisimman vähän, useimmat uudet kentät käyttöön vasta RDA-kuvailun alkaessa
- Tärkeimmät uudet (tai päivitettyt) kentät sisältö-, media- ja tallennetyypit (336-338)
- Lyhenteiden avaamista ja termien muutoksia
- Musiikin esityskokoonpanojen päivittämistä
- Aikataulu: Aleph/Melinda konvertoidaan viikonloppuna 19.-20.3., Voyager-tietokannat 21.-22.3., Axiell-tietokannat asteittain samaan aikaan
- Konversiot Melindasta myös takaisin ISBD-malliin, poiminnan oltava mahdollista myös ei-RDA-kirjastoille

Kirjastojärjestelmissä huomioitavaa

- Kustantaja- ja julkaisutietojen kenttä muuttuu 260 -> 264, näyttöihin ja hakuihin lisättävä kenttä 264
- Sisältö-, media- ja tallennetyypit (336-338) eivät sellaisenaan ole yleisölle näytettävää tietoa, mutta auttavat rajauksissa ja erilaisissa näytöissä
- Suhteiden näyttäminen: tekijäkenttien e-osakentässä kerrotut roolit, monien i-osakenttien ilmaukset (esim. Perustuu teokseen, Tunnetaan myös nimellä)
- Monissa kentissä mahdollisuus lisätä termin URIt -> linkit esim. erikielisiin käännöksiin tai auktoriteettitiedostoihin

Äänitteiden ja nuottien tekijyys

- RDA:n mukaan esittäjä voi olla päävastuullinen tekijä (100, 110) vain
 - jos esittäjä on myös säveltäjä
 - jos esittäjyys on improvisointia niin, että kyseessä on teos (esim. jazzmusiikkiäänite)
- Erityisesti populaarimusiikissa esittäjyys on perinteisesti tulkittu päätekijyydeksi - > muutos kuvailuun RDA:n myötä: jos äänitteellä on yksi säveltäjä, se on päätekijä, usean säveltäjän teokset nimekkeelle, esittäjä aina 700/710-kenttään.
- Musiikkikirjastojen yhteiskokous 14.3. käsitteli asiaa eri musiikinlajien ja eri kirjastojärjestelmien kannalta -> todettiin, että tarvitaan siirtymäaika ennen kuin järjestelmät toimivat uuden säännön mukaan tai asiakkaat osaavat hakea tietokannasta/hyllystä. Siirtymäaika määriteltiin huhtikuulle 2017. Toistaiseksi äänitteen päätekijä voi olla esittäjä.

Esimerkki Arenasta: 1. tietueessa pääesittäjä 700-kentässä, ei näy hakunäytössä. 2. tietueen 100-kentän esittäjä näkyy

The screenshot shows a web browser window displaying search results on the Helmet-verkkokirjasto website. The address bar shows the URL: https://piki.verkkokirjasto.fi/web/arena/search?p_p_id=searchResult_WAR_arenaportlets&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_r_p_687834046_facet_queries=&p_r_p_687834046_sort_advice=field%3DRelevance%26direction%3DDescending&p_r_p_687834046_search_type=solr&p_r_p_687834046_se

The search results are displayed in two columns. The left column shows two items:

- Riverboat soul**
Vuosi: 2010
Kieli: englanti
Aineistolaji: CD
Kustantaja: Takoma Park, MD : Trade Root Music Group : Free Dirt Records, p 2010

- Something in the water**
Tekijä: LaFarge, Pokey
Aineistolaji: CD
Kustantaja: Rounder

The right column shows a list of related items and filters:

- blues Yhdysvallat 2000-2009 2010-luku (1)
- country Yhdysvallat 2000-2009 2010-luku (1)
- folkmuusiikki kokoelmat Yhdysvallat (1)
- folkmuusiikki Yhdysvallat 2000-2009 2010-luku (1)
- jazz Yhdysvallat 2000-2009 2010-luku (1)

Below the list, there are sections for "Näytä lisää", "Julkaisuvuosi" (2014 (2), 2010 (13)), "Kirjasto" (Tampereen kaupunginkirjasto (14), Ylöjärven kaupunginkirjasto (2)), "Hakuhistoria" (Tyhjennä hakuhistoria), "pokey lafarge (3)", "woyh (2)", "Ohje - Tallennetut haut", and "Hakutulokset tagit".

At the bottom of the page, there is a navigation menu with the following items:

- Etusivu
- Käyttöehdot
- Sivukartta
- Tietoja sivustosta
- Haku
- Tarkennettu haku
- Satunnetso-haku
- e-kirjat -ohjeita
- Hakuehjeita
- Omat sivut
- Lainani - uusinta
- Varaukseni
- Maksuni
- Omat tiedot
- Kirjastot
- Asiointi
- Ajankohtaista
- Hankintaedotus
- Kaukopalvelu
- Lue, katso, kuuntele
- Musiikki
- Nuoret
- Lapsat
- Käy kirjastossa

RDA-näyttö Aurorasta: 710-kentän esittäjä tieto Kolmas Nainen ei näy ollenkaan. Tekijä-sarakkeessa näkyy äänitteen 130-kenttä.

https://aurora.ewig.fi/AxiellAurora51/auroraSilver.html

Tiedosto Muokkaa Näytä Suosikit Työkalut Ohje

allmusic Asiasanastot AuroraWiki Congress Customize Links Ehdotetut sivustot Finto Fono Free Hotmail Genret Google Grove Hankalat Helmet-luokitus HelMet-verkkokirjasto IMDB

Tiedonhaku Vapaasanahaku kolmas nainen Tyhjennä Hakuhistoria

Tietokannat Oma tietokanta

Varaa	Näytä niteet	Näytä varaukset	Lisää nide	Lisää hankinta	Toiminnot				
Tietokanta	Luokka	Hyllypaikka	Tekijä	Nimeke	ISBN tai muu tunnus	Aineistolaji	Julkaisutyyppi	Julkaisu	Hakufasetit
Oma tietokanta	78.8911 (YKL)	78.8911 HYV	Hyvää ja kaunista.	Hyvää ja kaunista		Musiikki, LP		1990	Aineistolaji, julkaisutyyppi Nuotti (9)
Oma tietokanta	78.8911 (FI-Ruove)	78.8911 KOL	Kolmas Nainen.	Kolmas Nainen [Äänite].	724386476920	Musiikki, CD		2004	Musiikki, CD (15) Musiikki, LP (1) Teksti, Kirjat (2)
Oma tietokanta	78.8911 (FI-Ruove)	78.8911 ONN	Onnen oikotiellä.	Onnen oikotiellä		Musiikki, CD		1994	Julkaisuvuosi + 2011 (1) 2010 (3) 2009 (3) 2008 (2) 2007 (1)
Oma tietokanta	78.8911 (YKL)	78.8911 PAH	Paha minut iski.	Paha minut iski [Äänite].	724386477224	Musiikki, CD		2004	Pääkieli suomi (25) pääkieli puuttuu (1) ei kielellistä sisältöä, soveltumaton (1)
Oma tietokanta	78.8911 (FI-Ruove)	78.8911 SYD	Sydänääniä.	Sydänääniä [Äänite].	602527218991	Musiikki, CD		2009	Tietuetyyppi Normaali (27)
Oma tietokanta	78.8911 (FI-Ruove)	78.8911 URA	Ura.	Ura : 38 maamerkkiä matkan varrelta	0731455924220	Musiikki, CD		1998	
Oma tietokanta	78.8911 (FI-Ruove)	78.8911 URA	Ura.	Ura : 55 maamerkkiä matkan varrelta.	M-55001-026-0	Nuotti		1999	
Oma tietokanta	78.8911 (FI-Ruove)	78.8911 OHI		Ohi on! [Äänite] : 14 armeija-ajan klassikkoo.	5099751732624	Musiikki, CD		2004	
Oma tietokanta	78.891 (YKL)	78.891		Osaa mieskin rakastaa [Äänite].	724352972920	Musiikki, CD		2000	
Oma tietokanta	78.8911 (YKL)	78.8911		Radiomafia-live. Vol. 1, Hyvää ja kaunista.	743217864927	Musiikki, CD		2000	
Oma tietokanta	78.891 (YKL)	78.891		Rockia & balladeja	978-952-461-131-2	Teksti	Kirjat	2007	

Lajittelusarakkeet: Tekijä Löytyneitä: 1-27/27 (Valittuna: 1) Sivun 1 (yhteensä 1)

Luettelotietue MARC Saatavuus Kuvaus Muutoshistoria

Niteitä kirjastossa: RPK (1)
Hyllypaikka: **78.8911 (1)**
Nimeke: Kolmas Nainen [Äänite].
Kustantamo/Vuosi: [Helsinki] : EMI Finland, p2004.
Laaajuus: 2 CD-äänilevyä.
Kieli: suomi
Aineistolaji: Musiikki, CD
Luokka (YKL): [78.8911](#)
Asiasana: [rock Suomi 1980-luku](#)
Yhtenäistetty nimeke: Kolmas Nainen.
Huomautus: Julkaistu alunperin v. 1986.
Osakohteita: 19

Kopioi leikepöydälle

Ahvenjärvi, Marja Ruoveden pääkirjasto Ruoveden kunnankirjasto / Ruoveden pääkirjasto Pölvelin: 192.168.1.209 Tietokanta: AxiellAurora51

Versionumero: 5.1.0.11996

- Jotta RDA-kuvailuohjeisiin voidaan täysimääräisesti siirtyä, tarvitaan kirjastojärjestelmien ja kirjastojen yhteinen näkemys hakujen, näyttöjen, signumien ja tarratulosteiden muokkauksesta musiikkiaineistossa
- Aikataulut, kustannukset eri järjestelmissä?
- Tavoitteena huhtikuu 2017

KIITOS!

RDA-sivusto

<https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pagelid=44237151>